EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 06 22
COM(2020) 242 final

2020/0119 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/784 leisti Italijos Respublikai nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 206 ir 226 straipsnių

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Pagal 2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos[1] (toliau – PVM direktyva) 395 straipsnio 1 dalį Taryba, Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei taikyti nuo tos direktyvos nuostatų nukrypstančias specialias priemones, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui.

Raštu (jį Komisija užregistravo 2019 m. gruodžio 4 d.) Italijos Respublika paprašė toliau leisti nukrypti nuo PVM direktyvos 206 ir 226 straipsnių nuostatų, susijusių su PVM mokėjimu ir sąskaitų faktūrų išrašymo tvarka tiekiant prekes ir teikiant paslaugas valdžios institucijoms. Šis prašymas susijęs su galiojančios nukrypti leidžiančios priemonės, suteiktos Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2017/784[2], taikymo srities susiaurinimu. Ši priemonė taip pat taikoma prekių tiekimui ir paslaugų teikimui bendrovėms, kurias kontroliuoja centrinės ir vietos valdžios institucijos, ir į vertybinių popierių biržos sąrašus įtrauktoms bendrovėms (biržinėms bendrovėms).

Tačiau raštu (jį Komisija užregistravo 2020 m. kovo 27 d.) Italija pakeitė savo prašymą ir pageidavo, kad leidimo taikymo sritis liktų tokia pati, kokia buvo nustatyta Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2017/784, taigi, paprašė nuo PVM direktyvos 206 ir 226 straipsnių nukrypti leidžiančią priemonę taikyti tiekiant prekes ir teikiant paslaugas valdžios institucijoms, bendrovėms, kurias kontroliuoja centrinės ir vietos valdžios institucijos, ir į vertybinių popierių biržos sąrašus įtrauktoms bendrovėms (biržinėms bendrovėms). Vadovaudamasi PVM direktyvos 395 straipsnio 2 dalimi, 2020 m. gegužės 5 d. raštu Komisija apie Italijos Respublikos prašymą pranešė kitoms valstybėms narėms. 2020 m. gegužės 6 d. raštu Komisija pranešė Italijos Respublikai turinti visą informaciją, būtiną prašymui įvertinti.

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Pradėjusi naudoti statistinių patikrų sistemą, Italija pastebėjo, kad yra daug sukčiavimo PVM atvejų, susijusių su prekių tiekimu ir paslaugų teikimu valdžios institucijoms. Siekdama nutraukti tokį elgesį, 2014 m. Italija paprašė, kad PVM už valdžios institucijoms tiekiamas prekes ir teikiamas paslaugas būtų mokamas ne tiekėjui ar teikėjui, o pervedamas į atskirą blokuotą mokesčių administratoriaus banko sąskaitą. Šis mechanizmas paprastai vadinamas mokėjimu dalimis, nes mokėjimas, kurį įprastai klientas sumoka tiekėjui ar teikėjui visą (atlygis už suteiktas prekes arba paslaugas ir PVM), dalijamas į: i) viena vertus, atlygį, mokamą už suteiktas prekes arba paslaugas; ii) antra vertus, mokėtiną PVM, mokamą į blokuotą mokesčių administratoriaus banko sąskaitą.

Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2015/1401[3] nukrypti leidžiančią priemonę buvo leista taikyti iki 2017 m. gruodžio 31 d. Juo Italijai buvo leista nukrypti nuo PVM direktyvos 206 straipsnio nuostatų dėl PVM mokėjimo ir nuo PVM direktyvos 226 straipsnio nuostatų dėl sąskaitų faktūrų išrašymo taisyklių.

Italija paprašė nukrypti leidžiančios priemonės ribotam laikotarpiui, kad galėtų nustatyti ir įgyvendinti tinkamas kontrolės politikos priemones ir visapusiškai pasinaudoti elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo duomenimis. Taikant elektroninių sąskaitų faktūrų už valdžios

[1] OL L 347, 2006 12 11, p. 1.
[2] OL L 118, 2017 5 6, p. 17.
[3] OL L 217, 2015 8 18, p. 7–8.

institucijoms tiekiamas prekes ir teikiamas paslaugas išrašymo prievolę, kuria suteikiama galimybė tikruoju laiku kontroliuoti atskiras operacijas ir tikslias PVM sumas, kurias pirkdamos prekes ir paslaugas turi mokėti valdžios institucijos, Italijai turėtų būti sudarytos sąlygos atlikti susijusio sektoriaus auditą pagal tradicinius kontrolės metodus ir nebereikėtų nukrypti nuo PVM direktyvos, kad būtų galima taikyti mokėjimo dalimis priemonę.

Remiantis Italijos pateikta informacija, pradėjus išrašinėti elektronines sąskaitas faktūras už valdžios institucijoms tiekiamas prekes ir teikiamas paslaugas, mokesčių administratorius gavo daug informacijos apie sąskaitų faktūrų srautus, o tai leidžia kontroliuoti sandorius ir atitinkamas PVM sumas. Tačiau kita veiksmingos kontrolės sistemos dalis – prievolė mokesčių administratoriui perduoti duomenis apie visas išrašytas ir gautas sąskaitas faktūras – buvo pradėta taikyti tik nuo 2017 m. sausio 1 d. Reikėjo daugiau laiko, kad priemonė būtų veiksminga ir iš tikrųjų skatintų mokesčių mokėtojus geriau vykdyti savo mokestines prievoles. Todėl Italija paprašė pratęsti nuo PVM direktyvos 206 ir 226 straipsnių nukrypti leidžiančios nuostatos taikymą prekių tiekimui ir paslaugų teikimui valdžios institucijoms.

Be to, Italija nustatė mokesčių slėpimo atvejus tiekiant prekes ir teikiant paslaugas bendrovėms, kurias kontroliuoja valdžios institucijos, ir nedidelei 40-ies į vertybinių popierių biržos sąrašus įtrauktų bendrovių grupei. Siekdama kovoti su mokesčių slėpimu ir užtikrinti, kad nesurinktas PVM nebedarytų nuostolių valstybės pajamoms, Italija paprašė išplėsti nuo PVM direktyvos 206 ir 226 straipsnių nukrypti leidžiančios priemonės taikymo sritį ir ją taikyti pirmiau minėtiems subjektams, kuriuos Italija laiko tokiais patikimais kaip ir valdžios institucijos, tiekiamoms prekėms ir teikiamoms paslaugoms. Šie subjektai – tai bendrovės, kurias kontroliuoja centrinės ir vietos valdžios institucijos, ir maždaug 40 į vertybinių popierių biržos sąrašus įtrauktų bendrovių (iš viso maždaug 2 400 bendrovių). Italija manė, kad, mokėjimo dalimis priemonę taikant ir šioms bendrovėms, būtų kovojama su mokesčių slėpimu, kai šių bendrovių prekių tiekėjai ar paslaugų teikėjai nesumoka PVM, ir dėl to padidėtų PVM pajamos.

Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2017/784 nukrypti leidžiančios priemonės galiojimas, išplėtus jos taikymo sritį, buvo pratęstas iki 2020 m. birželio 30 d.

2018 m. spalio mėn. Italija pateikė ataskaitą pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2017/784 3 straipsnio antrą pastraipą. Remiantis šia ataskaita, Italijoje pradėjus taikyti mokėjimo dalimis priemonę, padidėjo PVM pajamos, be to, jos padidėjo daugiau, nei apskaičiuota pradedant taikyti priemonę. Be to, ataskaitoje teigiama, kad PVM kredito padidėjimas bendrovių tiekėjams pagal mokėjimą dalimis, kuris atliekamas įgyvendinant priemonę, gali būti lengvai kontroliuojamas ir valdomas ir kad PVM grąžinimo padėtis nepablogėjo.

Mokėjimo dalimis mechanizmas – Italijos taikomų priemonių rinkinio dalis, skirta kovai su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu. Į šį priemonių rinkinį, be kita ko, įtrauktas elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymas ir elektroninis duomenų apie dienos mokesčius perdavimas. Elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymas tam tikruose sektoriuose pradėtas taikyti nuo 2018 m. liepos 1 d., o bendrai – nuo 2019 m. sausio 1 d. Šią prievolę leista taikyti Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2018/593[4]. Taikant elektroninio duomenų apie dienos mokesčius perdavimo sistemą reikalaujama, kad mokesčių mokėtojai, užsiimantys mažmenine prekyba ir panašia veikla (nesusijusia su sąskaitų faktūrų išrašymu susijusiomis prievolėmis), elektroniniu būdu išsaugotų duomenis apie dienos mokesčius ir elektroniniu būdu juos perduotų *Agenzia delle Entrate*. Pastaroji prievolė pradėta taikyti 2020 m. sausio

[4] 2018 m. balandžio 16 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/593 leisti Italijos Respublikai nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 218 ir 232 straipsnių, OL L 99, 2018 4 19, p. 14–15.

1 d., o mokesčių mokėtojams, kurių apyvarta viršija 400 000 EUR, – 2019 m. liepos 1 d. Šis priemonių rinkinys pakeitė kitas kontrolės priemones ir juo sudarytos galimybės Italijos mokesčių administratoriui atlikti kryžminę įvairių operacijų, apie kurias pranešė veiklos vykdytojai, patikrą ir stebėti PVM mokėjimus. Paskutiniais teisės aktų pakeitimais nustatyta prievolė duomenis apie PVM operacijas iš elektroninių sąskaitų faktūrų, tarpvalstybines operacijas ir elektroninius mokesčius nedelsiant pateikti mokesčių mokėtojams, kad jiems būtų supaprastintas reikalavimų laikymasis. Tai reiškia, kad PVM deklaracijas iš anksto užpildys *Agenzia delle Entrate* ir bus parengti įprastiniai PVM vertinimai, o mokesčių mokėtojai juos galės patvirtinti arba papildyti. Remiantis minėto Sprendimo 2017/784 7 konstatuojamąja dalimi, kai ši sistema bus visapusiškai įgyvendinta, nebereikėtų toliau nukrypti nuo Direktyvos 2006/112/EB, kad būtų galima taikyti mokėjimo dalimis priemonę.

Tačiau, Italijos valdžios institucijų teigimu, šiuo metu nebūtų patogu visiškai atsisakyti mokėjimo dalimis priemonės. Jų vertinimu, taikant kovos su sukčiavimu dokumentų rinkinio priemones mokesčių administratoriui reikia mažiau nei trijų mėnesių, kad sužinotų apie galimą mokesčių slėpimo ar sukčiavimo atvejį, palyginti su 18 mėnesių, kurių reikėjo anksčiau. Vis dėlto, nesant mokėjimo dalimis, mokesčių susigrąžinimas iš mokesčių vengėjų arba sukčiautojų atlikus patikrą galėtų būti neįmanomas, jei jie yra nemokūs. Mokėjimo dalimis mechanizmas, kaip *ex ante* priemonė, yra daug veiksmingesnis.

Komisija vis dar mano, kad visiškai įgyvendinus Italijos parengtą kovos su sukčiavimu priemonių rinkinį nebereikėtų toliau nukrypti nuo PVM direktyvos, kad būtų galima taikyti mokėjimą dalimis. Tačiau dar anksti visapusiškai įvertinti tų priemonių veiksmingumą, nes jas pradėta įgyvendinti neseniai. Visuotinis privalomas e. sąskaitų faktūrų išrašymas įsigaliojo tik 2019 m. sausio 1 d., o elektroninio duomenų apie dienos mokesčius perdavimo sistema visiškai įdiegta 2020 m. sausio 1 d. Todėl negalima atlikti išsamaus šių priemonių ir jų poveikio nustatant sukčiavimo PVM atvejus ir renkant mokestį vertinimo. Taigi, kol kovos su sukčiavimu dokumentų rinkinys nėra visiškai įgyvendintas, patartina pratęsti priemonės galiojimą papildomam laikotarpiui, nes jos panaikinimas galėtų turėti didelį neigiamą poveikį kovojant su mokesčių slėpimu ir PVM surinkimui sektoriuose, kuriems taikoma priemonė. Be to, jei priemonės taikymas nebūtų pratęstas, mokėjimo dalimis mechanizmą taikančios bendrovės turėtų pakeisti savo sąskaitų faktūrų išrašymo sistemas – pritaikyti atsižvelgiant į pokyčius. Mokesčių administratorius turėtų atlikti panašias savo sistemų adaptacijas. Panašu, kad dėl COVID-19 protrūkio sukeltų sunkumų, su kuriais susiduria Italija, šiuo metu netikslinga reikalauti, kad įmonės ir mokesčių administratorius šių pokyčių imtųsi dabar.

Vienas iš mokėjimo dalimis priemonės poveikių – prekių tiekėjai ar paslaugų teikėjai, kurie yra apmokestinamieji asmenys, negali kompensuoti pirkimo metu sumokėto PVM už savo prekes ar paslaugas gautu PVM. Jie gali nuolat būti kreditoriaus padėtyje ir jiems gali reikėti prašyti, kad mokesčių administratorius galiausiai grąžintų šį PVM. Kita vertus, tam tikromis sąlygomis Italija leidžia šiems prekių tiekėjams ar paslaugų teikėjams kompensuoti iš savo klientų negautą PVM kitais Italijoje mokėtinais mokesčiais, taip mažindama grynųjų pinigų srauto problemą, su kuria gali susidurti Italijoje mokesčius mokančios įmonės.

Remiantis Italijos pateikta informacija, grąžinimo procedūra buvo paspartinta. Prašymai grąžinti PVM išnagrinėjami vidutiniškai per 67 dienas, o vidutinis faktinio mokėjimo gavėjui laikas yra 7 dienos. Pradėjus taikyti mokėjimo dalimis priemonę buvo numatyta, kad apmokestinamieji asmenys, kurie vykdo sandorius, kuriems taikoma mokėjimo dalimis schema, neviršydami iš tokių sandorių gauto kredito, turi teisę pirmumo tvarka gauti atitinkamų PVM kreditų išmoką. Ši praktika reiškia, kad su mokėjimo dalimis mechanizmu susiję prašymai grąžinti PVM, palyginti su neprioritetinėmis grąžinamosiomis išmokomis, yra tvarkomi pirmumo tvarka tiek pirminio tyrimo metu, tiek išmokant mokėtinas sumas.

Rašte (jį Komisija užregistravo 2019 m. gruodžio 4 d.) Italijos Respublika leido suprasti apie siaurinamą galiojančios nukrypti leidžiančios priemonės taikymo sritį, nes paprašė toliau leisti nukrypti nuo PVM direktyvos 206 ir 226 straipsnių nuostatų, susijusių tik su PVM mokėjimu ir sąskaitų faktūrų išrašymo tvarka tiekiant prekes ir teikiant paslaugas valdžios institucijoms. Tačiau kitu raštu (jį Komisija užregistravo 2020 m. kovo 27 d.) Italija pakeitė savo prašymą ir pageidavo, kad leidimo taikymo sritis liktų tokia pati, kokia buvo nustatyta Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2017/784, taigi, paprašė nuo PVM direktyvos 206 ir 226 straipsnių nukrypti leidžiančią nuostatą taikyti tiekiant prekes ir teikiant paslaugas valdžios institucijoms, bendrovėms, kurias kontroliuoja centrinės ir vietos valdžios institucijos, ir į vertybinių popierių biržos sąrašus įtrauktoms bendrovėms (biržinėms bendrovėms).

Taikymo sritis buvo pakeista dėl to, kad per tą laiką buvo gauti galutiniai duomenys apie priemonės veiksmingumą; jie rodo, kad priemonė buvo dar veiksmingesnė, nei nurodyta ankstesnėse ataskaitose. 2019 m. gruodžio mėn. pateiktas prašymas išplėsti taikymo sritį buvo pakeistas ir paprašyta pratęsti nukrypti leidžiančios priemonės, kurią leista taikyti Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2017/784, taikymo laikotarpį.

Atsižvelgiant į plačią nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritį ir tai, kad įmonės toliau reiškia susirūpinimą dėl PVM grąžinimo, svarbu užtikrinti tinkamą šios nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo kontrolę, visų pirma, šios priemonės poveikio sukčiavimui PVM ir PVM grąžinimui apmokestinamiesiems asmenims, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata, kontrolę. Todėl prašoma, kad praėjus aštuoniolikai mėnesių nuo šios nukrypti leidžiančios nuostatos įsigaliojimo Italija pateiktų PVM grąžinimo procedūros taikymo prekes tiekiantiems ar paslaugas teikiantiems apmokestinamiesiems asmenims ataskaitą. Visų pirma ataskaitoje turėtų būti pateikiami statistiniai duomenys, susiję su vidutiniu laikotarpiu, per kurį šie apmokestinamieji asmenys gali iš tikrųjų susigrąžinti PVM, ir nurodytos konkrečios problemos, kurių galėjo kilti šiomis aplinkybėmis. Šioje ataskaitoje taip pat turėtų būti nurodytos įvairios priemonės, įgyvendintos siekiant kovoti su mokesčių slėpimu tiekiant prekes ar teikiant paslaugas, kurioms taikoma nukrypti leidžianti nuostata, jų įsigaliojimo data ir jų veiksmingumo įvertinimas.

Nors Italija paprašė leisti priemonės galiojimą pratęsti iki 2023 m. gruodžio 31 d., nukrypti leidžiančią nuostatą siūloma leisti taikyti nuo 2020 m. liepos 1 d. iki 2023 m. birželio 30 d. Šio laikotarpio turėtų užtekti, kad būtų galima išsamiai įvertinti įgyvendintų priemonių, kuriomis siekiama sumažinti mokesčių slėpimą atitinkamuose sektoriuose, veiksmingumą. Be to, iki to laiko įmonės ir mokesčių administratorius galės geriau pritaikyti savo sistemas.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Nukrypti leidžiančią nuostatą gali būti leista taikyti remiantis PVM direktyvos 395 straipsniu, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui. Italija paprašė leisti taikyti nukrypti leidžiančią priemonę, kad galėtų kovoti su mokesčių slėpimu sektoriuose, kuriuose daugelį metų buvo nustatomas sukčiavimas PVM, ir, remiantis Italijos pateiktais duomenimis, ši priemonė veiksmingai padėjo pagerinti mokesčių surinkimą ir pažaboti sukčiavimą PVM tiksliniuose sektoriuose. Nukrypti leidžianti nuostata yra suderinama su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis.

Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2019/310[5] tokią pačią nukrypti leidžiančią nuostatą, kuria remiantis galima taikyti mokėjimo dalimis mechanizmą, leista taikyti Lenkijai. Lenkijos

[5] 2019 m. vasario 18 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/310, kuriuo Lenkijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 226 straipsnio, OL L 51, 2019 2 22, p. 19.

mokėjimo dalimis sistemą sudaro savanoriškas ir privalomas mokėjimo dalimis mechanizmas. Ši privaloma mokėjimo dalimis sistema daro poveikį apmokestinamųjų asmenų tarpusavyje tiekiamoms prekėms ir teikiamoms paslaugoms, už kurias atsiskaitoma elektroniniais banko pavedimais, tose srityse, kuriose sukčiavimas PVM yra ypač didelis ir buvo nustatomas daugelį metų. Pagal Lenkijos privalomą mokėjimo dalimis sistemą bankas atlieka mokėjimo išskaidymą atliekančio tarpininko veiksmus, kuriais kliento sumokėta suma pervedama į atitinkamas tiekėjo ar teikėjo sąskaitas, t. y. mokesčio suma – į įprastinę prekiautojo sąskaitą, o PVM suma – į jo blokuotą PVM sąskaitą. Blokuotoje PVM sąskaitoje esančios lėšos priklauso apmokestinamajam asmeniui, tačiau jo galimybės disponuoti tomis lėšomis yra ribotos – iš jų bus galima tik sumokėti mokesčių administratoriui mokėtiną PVM arba PVM, mokėtiną remiantis tiekėjų ar teikėjų pateiktomis sąskaitomis faktūromis.

Be to, leidimo taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, kuria remiantis tam tikrų apmokestinamųjų asmenų tiekiamoms prekėms ir teikiamoms paslaugoms galima taikyti mokėjimo dalimis mechanizmą, paprašė ir Rumunija. Rumunijos atveju kilo rimtų abejonių dėl mokėjimo dalimis mechanizmo proporcingumo ir suderinamumo su Sutartimi. Todėl Komisija nepritarė Rumunijos prašymui[6].

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

PVM direktyvos 395 straipsnis.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Atsižvelgiant į PVM direktyvos nuostatą, kuria grindžiamas pasiūlymas, šis pasiūlymas priklauso išimtinei Europos Sąjungos kompetencijai. Todėl subsidiarumo principas netaikomas.

• Proporcingumo principas

Šis sprendimas yra susijęs su valstybei narei jos pačios prašymu suteiktu leidimu ir nėra įpareigojimas.

Atsižvelgiant į tai, kad nukrypti leidžianti nuostata taikoma ribotą laiką ir tik viešajam sektoriui, bendrovėms, kurias kontroliuoja valstybė ir į vertybinių popierių biržos sąrašus įtrauktoms bendrovėms, sprendimas taikomas tik sektoriui, kuriame kyla didelių mokesčių slėpimo problemų. Todėl speciali priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui – kovoti su mokesčių slėpimu.

• Priemonės pasirinkimas

Siūloma priemonė – Tarybos įgyvendinimo sprendimas.

Pagal PVM direktyvos 395 straipsnį nukrypti nuo bendrų PVM taisyklių galima tik tada, kai tai vieningai leidžia Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu. Tarybos įgyvendinimo sprendimas yra tinkamiausia priemonė, nes jis gali būti skirtas atskirai valstybei narei.

---

[6] Komisijos komunikatas Tarybai pagal Tarybos direktyvos 2006/112/EB 395 straipsnį, COM/2018/666 *final*.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis nebuvo. Šis pasiūlymas yra pagrįstas Italijos pateiktu prašymu ir skirtas tik šiai konkrečiai valstybei narei.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

- **Poveikio vertinimas**

Tarybos įgyvendinimo sprendimo pasiūlymo tikslas – pratęsti nuo PVM direktyvos 206 ir 226 straipsnių nukrypti leidžiančios nuostatos taikymą prekių tiekimui ir paslaugų teikimui bendrovėms, kurias kontroliuoja centrinės ir vietos valdžios institucijos, ir maždaug 40 į vertybinių popierių biržos sąrašus įtrauktų bendrovių. Nustatant, kad mokėtinas PVM turi būti mokamas į atskirą mokesčių administratoriaus banko sąskaitą, Tarybos įgyvendinimo sprendimo pasiūlymu pirmiausia siekiama kovoti su mokesčių slėpimu į sąrašą įtrauktų subjektų prekių tiekėjams ar paslaugų teikėjams nesumokant PVM. Šiuo metu Italijos taikoma priemonė atrodo veiksminga siekiant šio tikslo.

Remiantis Italijos pateiktais duomenimis, įgyvendinant iš pradžių numatytos taikymo srities priemonę, 2015 m. mokėjimai padidėjo maždaug 3,5 mlrd. EUR. Šią sumą *Agenzia delle Entrate* nustatė įvertinusi, kad už tuos pačius sandorius *Pubblica Amministrazione* (toliau – PA) tiekėjams mažesnio pardavimo PVM, faktiškai sumokėto įvedus mokėjimo dalimis mechanizmą, suma, atėmus kompensacijų ir grąžinamųjų išmokų padidėjimą, yra mažesnė už PA atliktus mokėjimus, susijusius su tais pačiais sandoriais. Italijos atliktoje tolesnėje analizėje daroma išvada, kad vėlesniais metais šis poveikis išliko stabilus. Remiantis šia analize, išplėtus priemonės taikymo sritį (į ją įtraukus bendrovių, kurias kontroliuoja centrinės ir vietos valdžios institucijos, tiekėjus ir biržines bendroves) mokėjimai papildomai padidėjo 1,08 mlrd. EUR. Be to, šis pradinis priemonės poveikis išliko stabilus vėlesniais jos taikymo metais. Todėl bendras priemonės taikymo poveikis yra 4,58 mlrd. EUR per metus.

Kitas poveikis, į kurį reikėtų atsižvelgti, yra toks, kad tiekėjai pagal šią sistemą negauna PVM iš savo klientų. Todėl jiems reikės dažniau prašyti, kad PVM būtų grąžinamas, jei jie negali kompensuoti šio PVM kitais Italijoje mokėtinais mokesčiais. Siekiant išvengti neigiamo poveikio šiems apmokestinamiesiems asmenims, o ypač Italijoje neįsisteigusiems prekių tiekėjams ar paslaugų teikėjams, svarbu, kad grąžinimo procedūra būtų taikoma tinkamai ir nevėluojant. Pasak Italijos, jos PVM grąžinimo sistema veikia tinkamai, vidutinis prašymų grąžinti PVM nagrinėjimo laikotarpis sutrumpintas iki 67 dienų, o faktinio mokėjimo gavėjui laikas yra 7 dienos. Be to, įsigaliojus naujoms taisyklėms bus įmanoma tinkamai administruoti galimą PVM grąžinimo didėjimą. Taip pat, remiantis Italijos pateikta informacija, pradėjus taikyti mokėjimo dalimis priemonę kartu buvo numatyta, kad apmokestinamieji asmenys, kurie vykdo sandorius, kuriems taikoma mokėjimo dalimis schema, neviršydami iš tokių sandorių gauto kredito, turi teisę pirmumo tvarka gauti atitinkamų PVM kreditų išmoką. Ši nuostata reiškia, kad su mokėjimo dalimis mechanizmu susiję prašymai grąžinti PVM, palyginti su neprioritetinėmis grąžinamosiomis išmokomis, yra tvarkomi pirmumo tvarka tiek pirminio tyrimo metu, tiek išmokant mokėtinas sumas.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymas nedaro poveikio pagrindinių teisių apsaugai.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Ši priemonė nedarys neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliams iš PVM.

2020/0119 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/784 leisti Italijos Respublikai nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 206 ir 226 straipsnių

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvą 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos[1], ypač į jos 395 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2015/1401[2] Italijai buvo leista iki 2017 m. gruodžio 31 d. reikalauti, kad už valdžios institucijoms tiekiamas prekes ar teikiamas paslaugas mokėtiną PVM tos institucijos pervestų į atskirą blokuotą mokesčių administratoriaus banko sąskaitą. Ta specialia priemone nukrypta nuo Direktyvos 2006/112/EB 206 ir 226 straipsnių nuostatų, susijusių su PVM mokėjimu ir sąskaitų faktūrų išrašymo tvarka;

(2) Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2017/784[3] Italijai buvo leista taikyti specialią priemonę iki 2020 m. birželio 30 d. Be to, buvo išplėsta specialios priemonės taikymo sritis, kad ji apimtų prekių tiekimą ar paslaugų teikimą bendrovėms, kurias kontroliuoja valdžios institucijos pagal Italijos civilinio kodekso (*Codice Civile*) 2359 straipsnį, ir biržinėms bendrovėms, įtrauktoms į „Financial Times Stock Exchange Milano Indice di Borsa“ (toliau – FTSE MIB) indeksą;

(3) raštu (jį Komisija užregistravo 2019 m. gruodžio 4 d.) Italija paprašė šio leidimo galiojimą pratęsti iki 2023 m. gruodžio 31 d. ir susiaurinti specialios priemonės taikymo sritį tik iki prekių teikimo ir paslaugų teikimo valdžios institucijoms. Raštu (jį Komisija užregistravo 2020 m. kovo 27 d.) Italija paprašė, kad priemonės taikymo sritis būtų išplėsta ir ji būtų taikoma tiek bendrovėms, kurias kontroliuoja centrinės ir vietos valdžios institucijos, tiek biržinėms bendrovėms, įtrauktoms į FTSE MIB indeksą. Todėl Italija prašo pratęsti specialios priemonės galiojimą ir kad leidimo taikymo sritis būtų identiška Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2017/784 suteikto leidimo taikymo sričiai;

(4) pagal Direktyvos 2006/112/EB 395 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą 2020 m. gegužės 5 d. raštu Komisija apie Italijos prašymą pranešė kitoms valstybėms narėms. 2020 m. gegužės 6 d. raštu Komisija pranešė Italijai turinti visą informaciją, būtiną prašymui įvertinti;

---

1 OL L 347, 2006 12 11, p. 1.
2 OL L 217, 2015 8 18, p. 7–8.
3 OL L 118, 2017 5 6, p. 17.

(5) ši priemonė – Italijos taikomų priemonių rinkinio dalis, skirta kovai su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu. Elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymas tam tikruose sektoriuose pradėtas taikyti nuo 2018 m. liepos 1 d., o bendrai – nuo 2019 m. sausio 1 d. Šią prievolę leista taikyti Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2018/593[4]. Tas priemonių rinkinys, įskaitant elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymą, pakeitė kitas kontrolės priemones ir juo sudarytos galimybės Italijos mokesčių administratoriui atlikti kryžminę įvairių operacijų, apie kurias pranešė veiklos vykdytojai, patikrą ir stebėti PVM mokėjimus;

(6) Italija savo prašyme paaiškina, kad, įgyvendinus priemonių rinkinį, mokesčių administratoriui laikas, kurio reikia norint sužinoti apie galimą mokesčių slėpimo ar sukčiavimo atvejį, nors ir sutrumpėja iki trijų mėnesių, palyginti su aštuoniolikos mėnesių laikotarpiu, kurio reikėjo anksčiau, nesant mokėjimo dalims, atlikus patikrą būtų neįmanoma susigrąžinti lėšų iš mokesčių vengėjų ar sukčiautojų, jei jie būtų nemokūs. Mokėjimo dalimis mechanizmas, kaip *ex ante* priemonė, yra daug veiksmingesnis. Galutiniai duomenys apie priemonės veiksmingumą rodo, kad priemonė buvo dar veiksmingesnė, nei tikėtasi;

(7) vienas iš priemonės poveikių – prekių tiekėjai ar paslaugų teikėjai, kurie yra apmokestinamieji asmenys, negali kompensuoti pirkimo metu sumokėto PVM už savo prekes ar paslaugas gautu PVM. Jie gali nuolat būti kreditoriaus padėtyje ir jiems gali reikėti prašyti, kad mokesčių administratorius galiausiai grąžintų šį PVM. Remiantis Italijos pateikta informacija, prašymai grąžinti PVM išnagrinėjami vidutiniškai per 67 dienas, o vidutinis faktinio mokėjimo gavėjui laikas yra 7 dienos. Pradėjus taikyti mokėjimo dalimis priemonę buvo numatyta, kad apmokestinamieji asmenys, kurie vykdo sandorius, kuriems taikoma mokėjimo dalimis schema, neviršydami iš tokių sandorių gauto kredito, turi teisę pirmumo tvarka gauti atitinkamų PVM kreditų išmoką. Ši praktika reiškia, kad su mokėjimo dalimis mechanizmu susiję prašymai grąžinti PVM, palyginti su neprioritetinėmis grąžinamosiomis išmokomis, yra tvarkomi pirmumo tvarka tiek pirminio tyrimo metu, tiek išmokant mokėtinas sumas;

(8) remiantis Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2017/784 7 konstatuojamąja dalimi, kai sistema, kurią sudaro Italijos ketinamas taikyti kontrolės priemonių rinkinys, bus visapusiškai įgyvendinta, nebereikėtų toliau nukrypti nuo Direktyvos 2006/112/EB, kad būtų galima taikyti mokėjimo dalimis priemonę. Todėl Italija užtikrino, kad nesieks atnaujinti nukrypti leidžiančios nuostatos, pagal kurią leidžiama taikyti mokėjimo dalimis mechanizmą. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad dar anksti visapusiškai įvertinti šių priemonių veiksmingumą, nes jas pradėta įgyvendinti neseniai, ir į tai, kad Italija susiduria su sunkumais dėl COVID-19 protrūkio, dėl kurio apmokestinamiesiems asmenims sunkiau įgyvendinti reikiamus savo sąskaitų faktūrų išrašymo sistemų pakeitimus, o mokesčių administratoriams – savo sistemas pritaikyti, priemonės panaikinimas galėtų turėti didelį neigiamą poveikį kovojant su mokesčių slėpimu ir PVM surinkimui, taip pat dabartinėmis aplinkybėmis apmokestinamųjų asmenų patiriamoms administracinėms išlaidoms;

(9) prašoma nukrypti leidžianti nuostata turėtų būti taikoma ribotą laiką, kad būtų galima įvertinti, ar speciali priemonė yra tinkama ir veiksminga. Nors Italija paprašė leisti priemonės galiojimą pratęsti iki 2023 m. gruodžio 31 d., jis neturėtų būti pratęstas ilgiau nei iki 2023 m. birželio 30 d. Šio laikotarpio turėtų užtekti, kad būtų galima

[4] 2018 m. balandžio 16 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/593 leisti Italijos Respublikai nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 218 ir 232 straipsnių, OL L 99, 2018 4 19, p. 14–15.

išsamiai įvertinti įgyvendintų priemonių, kuriomis siekiama sumažinti mokesčių slėpimą atitinkamuose sektoriuose, veiksmingumą;

(10) siekiant užtikrinti tinkamą šios nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo kontrolę, visų pirma, šios priemonės poveikį PVM grąžinimui apmokestinamiesiems asmenims, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata, Italija per 15 mėnesių nuo specialios priemonės galiojimo pratęsimo turėtų Komisijai pateikti ataskaitą dėl bendros PVM grąžinimo apmokestinamiesiems asmenims padėties ir visų pirma dėl vidutinės grąžinimo trukmės ir šios priemonės bei kitų įgyvendintų priemonių veiksmingumo mažinant mokesčių slėpimą susijusiuose sektoriuose. Ataskaitoje turėtų būti nurodytas kartu įgyvendintų įvairių priemonių sąrašas ir jų įsigaliojimo data;

(11) speciali priemonė yra proporcinga siekiamiems tikslams, nes jai taikomas laiko apribojimas ir ji taikoma tik sektoriams, kuriuose kyla didelių mokesčių slėpimo problemų. Be to, taikant specialią priemonę nekyla rizikos, kad bus pradėta slėpti mokesčius kituose sektoriuose arba kitose valstybėse narėse;

(12) nukrypti leidžianti nuostata neturės neigiamo poveikio bendrai mokestinių pajamų, surenkamų galutinio vartojimo etape, sumai ir neturės neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliams iš PVM;

(13) todėl Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/784 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/784 iš dalies keičiamas taip:

(1) 3 straipsnio antra pastraipa pakeičiama taip:

„Iki 2021 m. rugsėjo 30 d. Italija pateikia Komisijai ataskaitą dėl bendros PVM grąžinimo apmokestinamiesiems asmenims, kuriems daro poveikį 1 ir 2 straipsniuose nurodytos priemonės, padėties, ir visų pirma dėl vidutinės grąžinimo procedūros trukmės ir šios priemonės bei kitų įgyvendintų priemonių veiksmingumo mažinant mokesčių slėpimą susijusiuose sektoriuose. Šioje ataskaitoje turėtų būti nurodytas kartu įgyvendintų įvairių priemonių sąrašas ir jų įsigaliojimo data“;

(2) 5 straipsnyje data „2020 m. birželio 30 d.“ pakeičiama data „2023 m. birželio 30 d.“.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Italijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas